

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Henrici Canisi[i] Noviomagi, Belgæ, Jn Academia
Ingolstadiensi SS. Canonum Profess. Ordinarii & Primarii,
Opera Quæ De Ivre Canonico Reliqvit**

Canisius, Heinrich

Coloniae Agrippinae, 1662

In Cap. Si quitestium 8.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62169](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62169)

quid enim si testis famulus sit, vel alius, qui operas suas domesticas locaverit alteri: idcirco Bern. Innoc. & Panorm. in d. c. In litoris, putant eos domesticos prohiberi, quibus imperari potest, ut testificentur; reliquos vero domesticos pro arbitrio & discretione Judicis, quanta scilicet fides attribuenda sit, æstimandos esse. Nam satis durum esset, ratione solius familie quem submovert à ferendo testimonio, cum Clericis in causa suæ Ecclesiæ testimonium permittatur, c. Insuper 6. c. Cùm nuntius 12. inf. eod. de quo dixi supra in c. Tertio loco 5. De probat.

Postremo expressi juris est, neminem in sua causa idoneum esse testem, l. Nullus 10. D. De testib. c. l. Omnibus 9. C. eod. Item nec socium in causa so-

cii, siue sit socius ejusdem criminis, c. Veniens 10. c. Personas 20. inf. eod. c. l. Quoniam 11. C. hoc eod. tit. siue sit socius contractus, vel alterius rei, ubi scilicet commodum vel incommodum commune est, Facit l. 1. §. in propria D. Quando appellandum sit Alioqui recte admittitur socius in alia re, cum non prohibetur à jure: nisi tamen affectio socii aliud suaderet, quod & Judicis erit dispicere. Vide latius, Felin. in c. Intimavit 18. inf. eod. & Ant. Gomez Variar. Resolut. tomo 3. c. 12. num. 1. cum seqq. Neque obstat textus in c. 3. inf. eod. ubi socius ejusdem criminis admittitur contra socium; quia id fit, ut aliqua præsumptio eliciatur ex testimonio socii, non ut ex eo convinci criminis possit socius, Gl. & Panormit. in d. c. 3.

In Cap. Si qui testium 8.

SUMMARI A.

1. Testis cogi potest ad testificandum.
2. Excipiuntur valetudinarii, senes, debiles, pauperes.
3. Item mulieres, Doctores, Professores.
4. Testes alibi degentes à iudice loci audiendi.
5. Littera compassus qua dicantur.
6. Consanguinei qui ad testimonium dicendum cogi non possunt.

Certi juris est, testem cogi posse à Judice, ut coram se compareat testimonii nomine, l. Si quando 15. C. hoc tit. c. l. toto tit. inf. De testib.

1 cogendis. † Hinc tamen excipiuntur, valetudinarii, senes, vel debilitate confecti, aut paupertate depressi, ad quos testimonii excipiendi causa personarum idonearum mittuntur, text. h. In prioribus tribus casibus impossibilitas quodammodo excusat testes; in pauperibus vero verecundia impossibilitati annumeretur, l. Filium 15. in fine D. De condit. insti-
2 tut.

3 Quod fit, ut & mulieres, ad testimonium dicendum citari, comparere non teneantur, ob sexus verecundiam; sed ad eas quoque missio fit, c. 2. De judic. lib. 6. Ejusdem generis sunt egregiæ personarum, l. Ad personas 15. D. De iurejur. ob eandem rationem, Gl. & Panorm. hic Quibus annumerantur Doctores & Professores litterarum, l. Medicos 6. C. De profess. & med. lib. 10. Et hoc in civilibus causis receptissimum est. In criminalibus vero causis ipse Judex testem audire debet, propter rei gra-

viratam, Auth. Apud eloquentissimum C. De fide instrum. Et hæc in rebus, qui subleat jurisdictioni Judicis, coram quo causa agitur. † At si testes alibi degant, audiendi sunt à Judice loci, qui audita testimonia sigillatim transmittit ad Judicem causæ, l. Iudices 17. C. De fide instrum. c. §. quoniam sancimus c. v. multa Nov. 90. De testib. † Quod fit per litteras, ut vulgus loquitur, compassus, hoc est, quibus Judex causæ rogat alium Judicem, sub quo testes degunt, ut compellat eos ad ferendum testimonium.

6 Sed nec illud hæc omittendum est, invito denuntiari non posse, ut testimonium dicat adversus suum socerum, generum, vitricum, privignum, sobrinum vel sobrinam, & ex his progentos, l. 4. c. l. 5. D. hoc tit. Idque honori siue pietati utrimque tribuitur, dum tamen aliunde probatio haberi possit. Alias & hi cogi poterunt, ex sententia Innoc. in c. 1. in pr. inf. tit. prox. & post eum Hostiens. & Panorm. ibid. ne propter defectum probationis res pereat, arg. l. Quoniam 21. C. De heret. Dixi, invito; nam dubium non est, quin bralique superius excepti admitti possint ad testimonium dicendum, cum quilibet juri pro se introducto possit renuntiare, l. penult. C. De pactis. Exceptis Monialibus, quibus interdictum est egredi Monasterium, c. 2. in fine De judic. in 6. Item parentibus & liberis, qui nec volentes adversus se invitentur in testes recipiuntur, l. Parentes C. De testib.

In Cap.